

Lekcja 9

Temat:

Korzystanie z e-zasobów
i współpraca zdalna

1. E-zasoby

Są to zasoby (dane)
zapisane w postaci
cyfrowej.

E-zasoby cechy:

- występują w uporządkowanej strukturze (platformy e-nauczania, zasobach bibliotecznych)
- wymagają narzędzi (oprogramowania), aby z nich korzystać

Przykładami E-zasobów są:

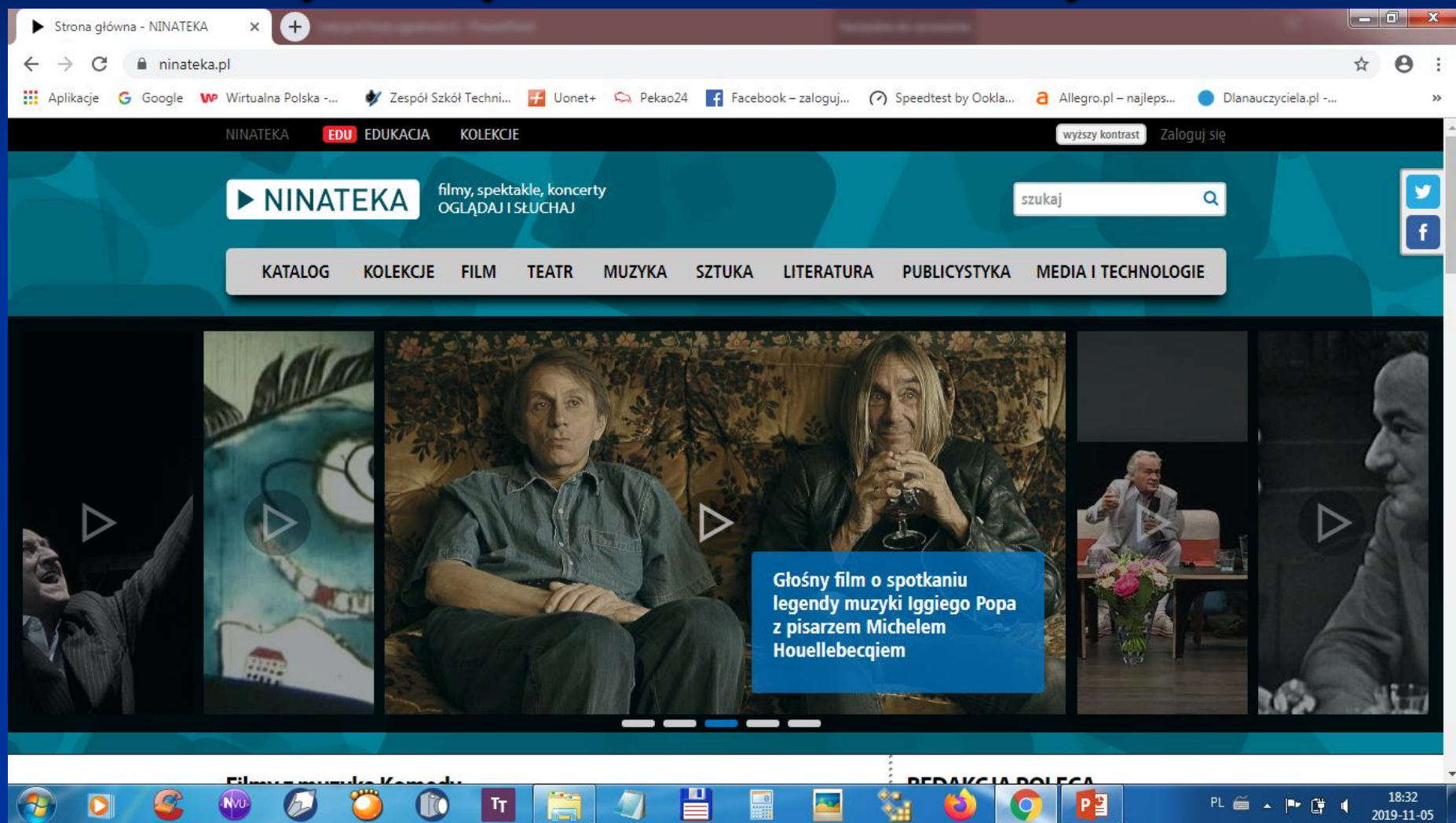
- cyfrowe wersje książek i czasopism w zbiorach bibliotecznych
- opracowania naukowe i artykuły
- zasoby edukacyjne wraz z elementami dziedzictwa kulturowego

Przykłady:

- cyfrowe biblioteki uniwersyteckie
- portale o wiedzy
- serwisy administracji rządowej i samorządowej
- wirtualne muzea
- zbiory cyfrowych zasobów multimedialnych

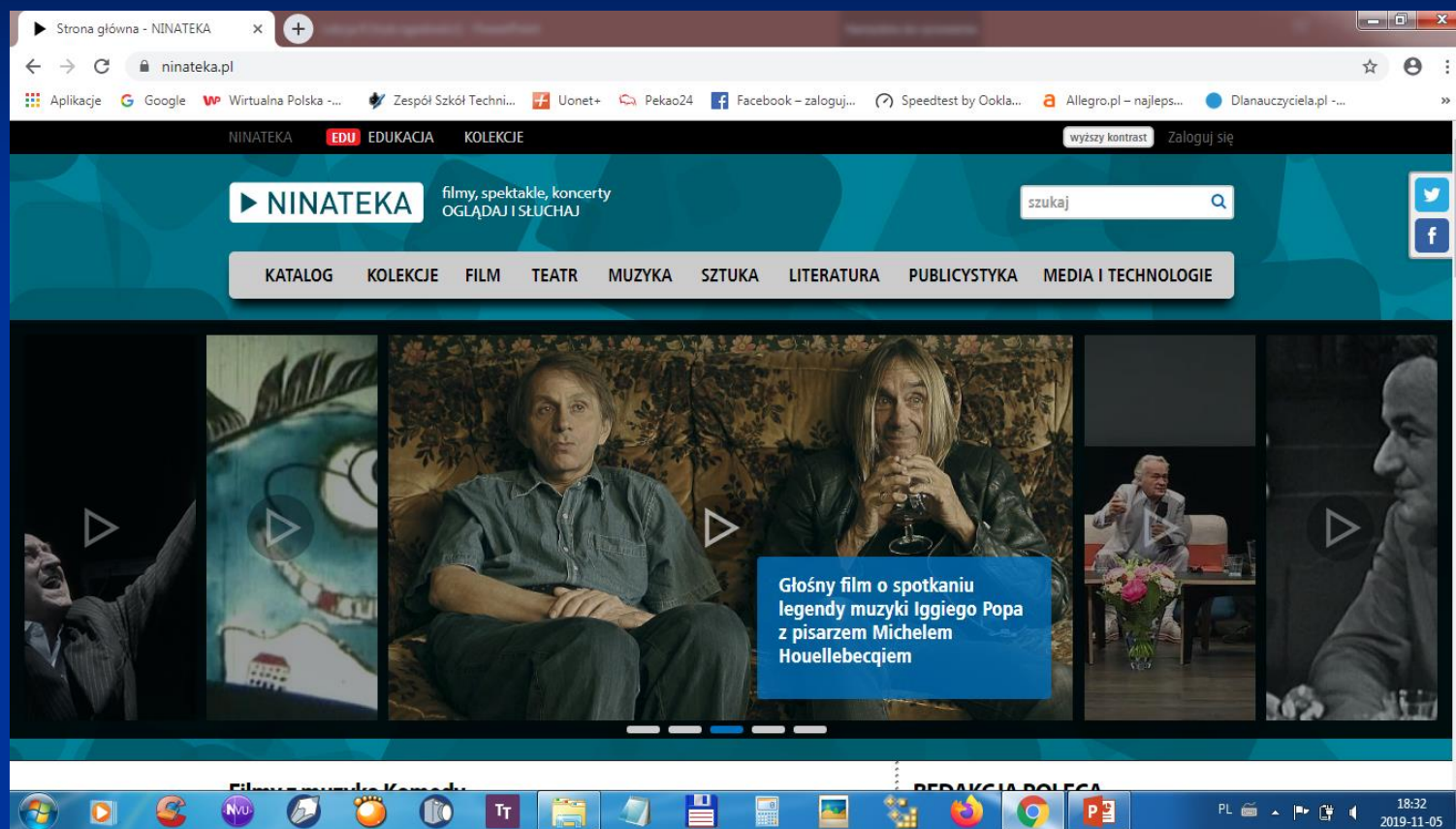
NINATEKA.pl

Narodowy Instytut Audiowizualny

Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

NINATEKA.pl

Ćwiczenie 1 Podręcznik str. 73

Roboty indeksujące
co to jest?

Wszystkie strony
internetowe są skanowane
przez roboty indeksujące
(precyzyjne dopasowanie
wyników wyszukiwania)

2.0. Wykorzystanie specjalnych wyrażeń i symboli w wyszukiwarkach np. Google, Bing, DuckDuckGo

” ”

Wyszukiwanie frazy składających
się z wielu wyrazów

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach Google,
Bing, DuckDuckGo

” ”

PRZYKŁAD

”ekonomiczne prawo Kopernika”

Wyszukiwanie frazy składających
się z wielu wyrazów

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach
np. Google, Bing, DuckDuckGo

site

Wyszukiwanie frazy na stronie lub domenie

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach Google,
Bing, DuckDuckGo

site

PRZYKŁAD

site:men.gov.pl konkurs

Wyszukiwanie frazy na stronie lub domenie

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach
np. Google, Bing, DuckDuckGo

-

Odrzucenie niepasującego słowa

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń i symboli w wyszukiwarkach Google, Bing, DuckDuckGo

—

PRZYKŁAD

site:men.gov.pl konkurs
-stanowisko -dyrektor

Odrzucenie niepasującego słowa

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach
np. Google, Bing, DuckDuckGo

filetype

Określenie typu pliku

Wykorzystanie specjalnych wyrażeń
i symboli w wyszukiwarkach Google,
Bing, DuckDuckGo

filetype

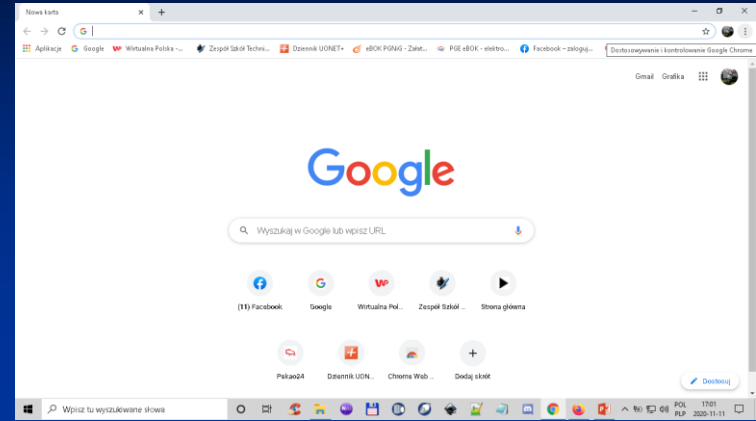
PRZYKŁAD

filetype.pdf malarstwo
cyfrowe

Określenie typu pliku

Wykorzystując poznane specjalne
wyrażenia i symbole w wyszukiwarce
Google wykonaj ćwiczenia z tabelki
podręcznik str.74

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

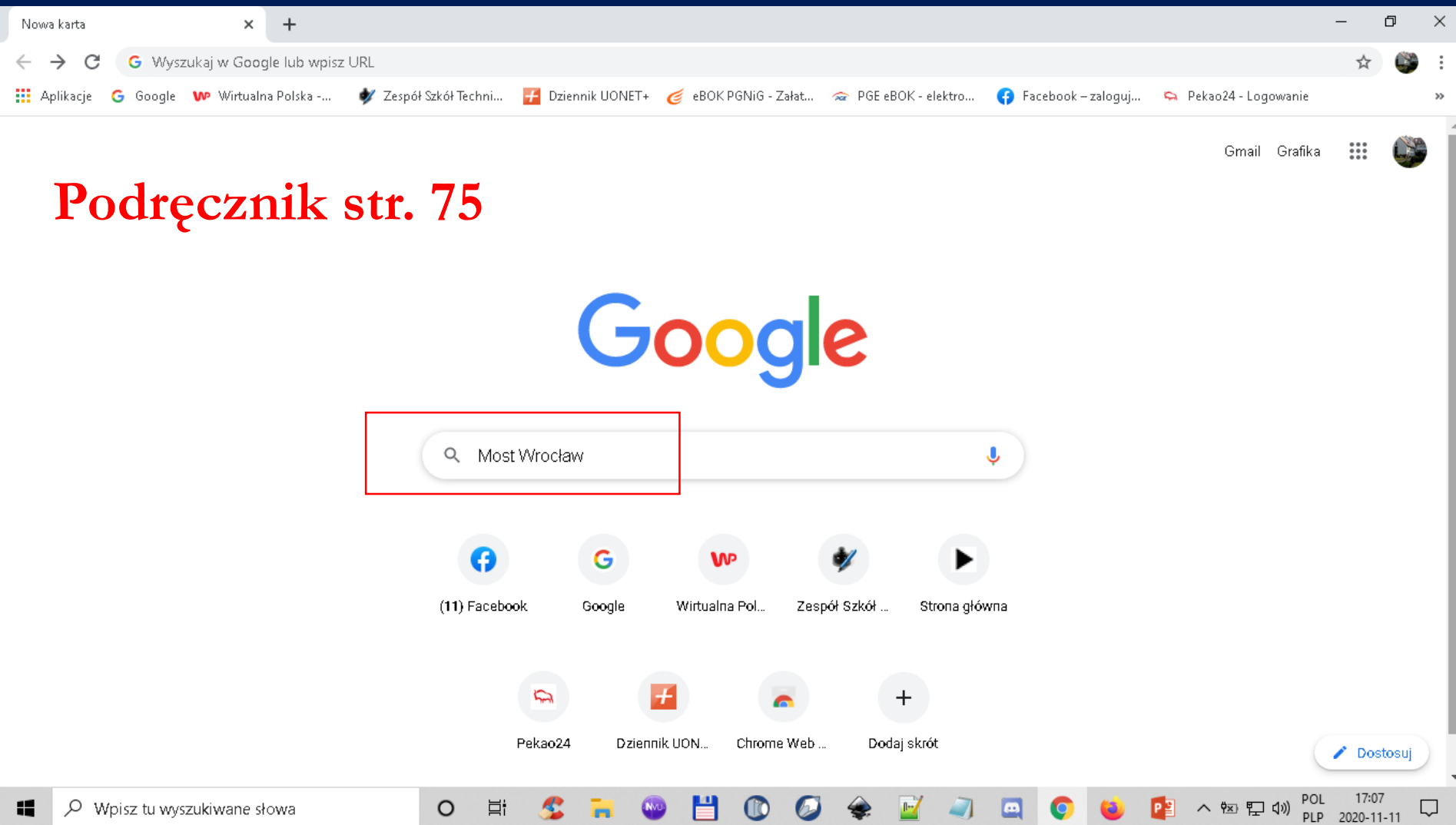
1. Wyszukaj główną frazę

2. Ustawienia →

Szukanie zaawansowane

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Podręcznik str. 75

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Wrocław - Szukaj w Google

google.com/search?q=Most+Wrocław&rlz=1C1CHBD_pIPL921PL921&oq=Most+Wrocław&aqs=chrome..69i57j0l4j0i22i30l3.63089j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8

Google Wirtualna Polska ... Zespół Szkół Techni... Dziennik UONET+ eBOK PGNiG - Załat... PGE eBOK - elektro... Facebook - zaloguj... Pekao24 - Logowanie

Most Wrocław

Wszystko Grafika Mapy Zakupy Wiadomości Więcej Ustawienia Narzędzia

Popular on the web

- Most Grunwaldzki 112 m
- Most Rędziański 1 742 m
- Most Tumski 52 m
- Most Milenijny 924 m
- Mosty Warszawskie
- Most Piaskowy
- Most Pokoju

Opinia

pl.wikipedia.org > wiki > Most_Rędziański

Most Rędziański – Wikipedia, wolna encyklopedia

Most Rędziański – drogowy **most** wawtowy nad Odrą we **Wrocławiu**, będący częścią ... Zespół Badawczo-Projektowy „Mosty – **Wrocław**” pod kierownictwem prof.

Data budowy: maj 2008 – sierpień 2011 **Długość całkowita:** 1742 m

Projektant: prof. dr hab. inż. Jan Biliszczuk **Długość:** 612 m

[Historia budowy](#) · [Zobacz też](#)

google.com/advanced_search?q=Most+Wrocław&rlz=1C1CHBD_pIPL921PL921&xsrf=ALeKk02OGovD8JIMhmnpibme1ZTFHx33-A:1605110759018&hl=pl

Wpisz tu wyszukiwane słowa

17:09 2020-11-11

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Google – Szukanie zaawansowane

google.com/advanced_search?q=Most+Wrocław&rlz=1C1CHBD_pLPL921PL921&sxsrf=ALeKk02OGovD8JIMhmnpihme1ZTFHx33-A:1605110759018&hl=pl

Aplikacje Google Wirtualna Polska -... Zespół Szkół Techni... Dziennik UONET+ eBOK PGNiG - Załat... PGE eBOK - elektro... Facebook – zaloguj... Pekao24 - Logowanie

Szukanie zaawansowane

Znajdź strony zawierające...

wszystkie te słowa:

dokładnie to wyrażenie:

dowolne z tych słów:

żadne z tych słów:

liczby z zakresu od: do

Możesz zawęzić wyniki do...

język:

region:

ostatnia aktualizacja:

By zrobić to za pomocą pola wyszukiwania.

Wpisz szukane słowa: trójkolorowy rat terrier

Wpisz wyrażenie w cudzysłowach: "chart polski"

Wstaw OR między wpisane słowa: miniaturowy OR zwykły

Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami: - gryzonie, - "terier"

Umieść dwie kropki między liczbami i dodaj jednostkę miary: 10..35 kg, 300..500 PLN, 2010..2011

Znajdź strony w wybranym języku.

Znajdź strony opublikowane w danym regionie.

Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.

Wpisz tu wyszukiwane słowa

POL PLP 17:11 2020-11-11

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Google – Szukanie zaawansowane

google.com/advanced_search?q=Most+Wrocław&rlz=1C1CHBD_pLPL921PL921&sxsrf=ALeKk02OGovD8JIMhnpibme1ZTFHx33-A:1605110759018&hl=pl

Aplikacje Google Wirtualna Polska -... Zespół Szkół Techni... Dziennik UONET+ eBOK PGNiG - Załat... PGE eBOK - elektro... Facebook – zaloguj... Pekao24 - Logowanie

zadane z tych słów:

liczby z zakresu od: do

Możesz zawęzić wyniki do...

język: **wszystkie języki** Znajdź strony w wybranym języku.

region: **dowolny region** Znajdź strony opublikowane w danym regionie.

ostatnia aktualizacja: **kiedykolwiek** Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.

witryna lub domena: Przeszukaj jedną witrynę (np. wikipedia.org) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak .edu, .org lub .gov.

występowanie haseł: **w dowolnym miejscu strony** Szukaj haseł na całej stronie, w tytule strony, w adresie internetowym albo w linkach do szukanej strony.

Filtr **filtr SafeSearch**: **Pokazuj wyniki dla pełnoletnich** Określ, czy **filtr SafeSearch** ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.

typ pliku: **dowolny format** Znajdź strony w preferowanym formacie.

prawo do użytkowania: **z dowolną licencją** Znajdź strony, które możesz wykorzystać do swoich celów.

Wyszukiwanie zaawansowane

Możesz także...

Wpisz tu wyszukiwane słowa

POL PLP 17:14 2020-11-11

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Google – Szukanie zaawansowane

google.com/advanced_search?q=Most+Wroclaw&rlz=1C1CHBD_p1PL921PL921&sxsrf=ALeKk02OGovD8JIMhmpibme1ZTFHx33-A:1605110759018&hl=pl

Aplikacje Google Wirtualna Polska... Zespół Szkół Techni... Dziennik UONET+ eBOK PGNiG - Załat... PGE eBOK - elektro... Facebook – zaloguj... Pekao24 - Logowanie

żadne z tych słów:

liczby z zakresu od: do

Możesz zawęzić wyniki do...

język: **wszystkie języki**

region:

ostatnia aktualizacja:

witryna lub domena:

występowanie haseł:

Filtr [filtr SafeSearch](#):

typ pliku:

[prawo do użytkowania](#):

Google Earth KML (.kml)
Google Earth KMZ (.kmz)
Microsoft Excel (.xls)
Microsoft Powerpoint (.ppt)
Microsoft Word (.doc)
Tekst sformatowany RTF (.rtf)
Shockwave Flash (.swf)

dowolny format

z dowolną licencją

Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami:
-gryzanie, -"terier"

Umieść dwie kropki między liczbami i dodaj jednostkę miary:
10...35 kg, 300...500 PLN, 2010...2011

Znajdź strony w wybranym języku.

Znajdź strony opublikowane w danym regionie.

Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.

Przeszukaj jedną witrynę (np. wikipedia.org) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak .edu, .org lub .gov.

Szukaj haseł na całej stronie, w tytule strony, w adresie internetowym albo w linkach do szukanej strony.

Określ, czy [filtr SafeSearch](#) ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.

Znajdź strony w preferowanym formacie.

Znajdź strony, które możesz wykorzystać do swoich celów.

Wyszukiwanie zaawansowane

Wpisz tu wyszukiwane słowa

POL PLP 17:15 2020-11-11

Wyszukiwanie zaawansowane w Google:

Most Wrocław -Rędzński filetype:doc

Okolo 5 420 wyników (0,69 s)

bip.pzstrzelin.finn.pl > res > serwisy > pliki **doc**

kategoria obiektu budowlanego

BUDOWA: Przebudowa konstrukcji **mostu** drogowego położonego w km 0+750 w ...
opracowana przez firmę CNBRB MOSTAR z **Wrocławia** z grudnia 2005 r.

www.zits.pwr.wroc.pl > bryja > publikacje **doc**

dr inż

"Safety of Bridge Structures", **Wrocław** 1992, s.149-155. 7, Bryja D.: Przestrzenne drgania **mostu** wiszącego wywołane ruchomym obciążeniem inercyjnym.

wa.pwr.edu.pl > download > literatura_4 **doc**

Literatura

... Bliszczyk J., **Most** Grunwaldzki 1919-2010, **Wrocław** 2010; Broniewska A., Opracowanie badań nad rozplanowaniem 3 bram miejskich we **Wrocławiu**, Raporty ...

www.umed.wroc.pl > erasmus > files **doc** Tłumaczenie strony

Guide for international students - Uniwersytet Medyczny im ...

Most of his scientific findings was done during his work in the University of **Wrocław**. He

Efekt końcowy wyszukiwania zaawansowanego

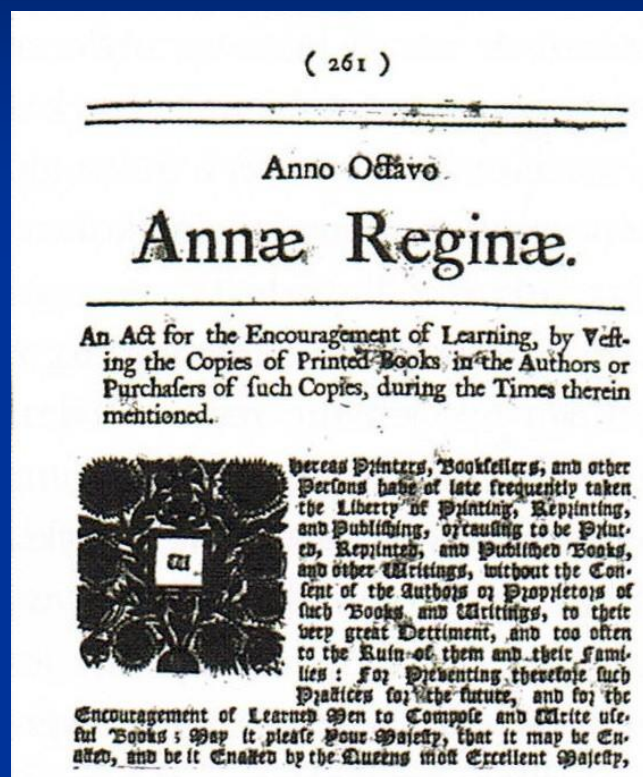
3. Licencje e-zasobów

Trochę historii:

Pierwszy na świecie dokument regulujący kwestie własności intelektualnej to brytyjski **Statut królowej Anny z 1710 roku** (*Statute of Ann*).

Statut królowej Anny nadawał autorowi lub wydawcy (księgarzowi) wyłączone prawo druku książki i dysponowania nim przez 21 lat.

Po jego zakończeniu prawo to wygasło i każdy mógł opublikować wolny już utwór, z czym nie chcieli zgodzić się brytyjscy księgarze.

Trochę historii:

10 grudnia 1948r. Paryż

Zgromadzenie Ogólne ONZ

Ustalono:

**Podstawowe prawa człowieka, co
nastąpiło w art. 27**

***Powszechnej deklaracji praw
człowieka***

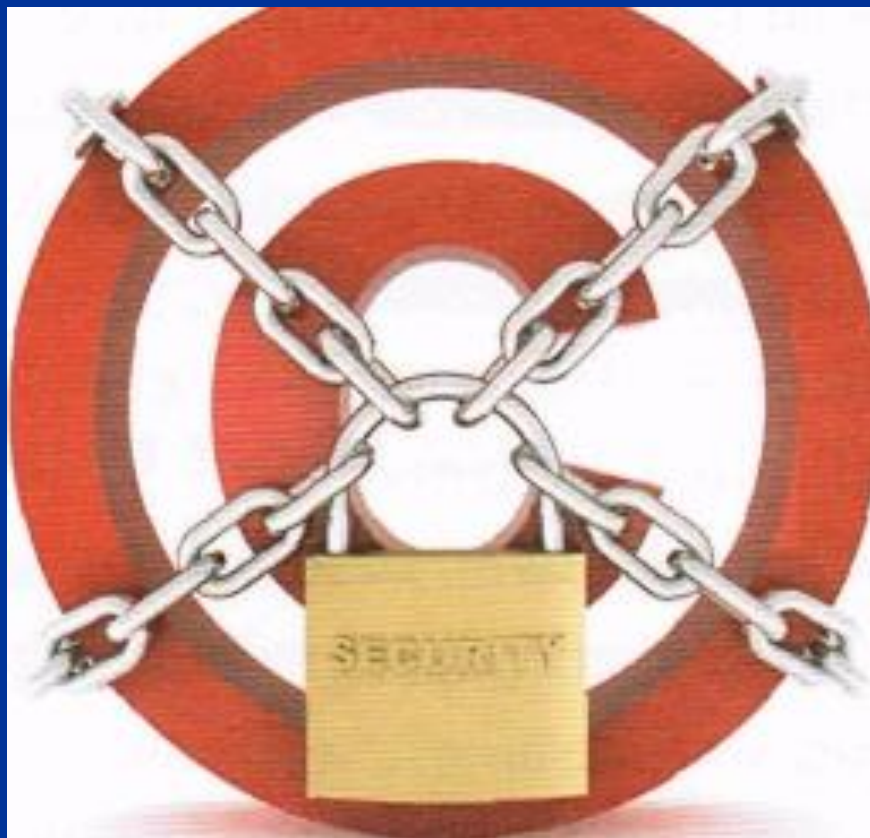
Oto dokładne brzmienie tego artykułu:

- 1. „Każdy człowiek ma prawo do swobodnego uczestniczenia w życiu kulturalnym społeczeństwa, do korzystania ze sztuki, do uczestniczenia w postępie nauki i korzystania z jego dobrodziejstw”**
- 2. „Każdy człowiek ma prawo do ochrony moralnych i materialnych korzyści wynikających z jakiejkolwiek jego działalności naukowej, literackiej lub artystycznej”**

Polskie regulacje odnoszące się do prawa autorskiego są zapisane w ***Ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych*** z 4 lutego 1994 roku (tekst jednolity DzU z 2006 roku nr 90, poz. 631 z późniejszymi zmianami).

Polskie prawo autorskie

- **Utwór jako przedmiot prawa autorskiego**

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy
utworem (przedmiotem prawa
autorskiego) jest „każdy przejaw
działalności twórczej o
indywidualnym charakterze,
ustalony w jakiejkolwiek postaci,
niezależnie od wartości,
przeznaczenia i sposobu
wyrażenia”.

Oznacza to, że utworami mogą być
jedynie rezultaty działalności
człowieka odznaczające się dwiema
cechami: są twórcze i indywidualne.

**Indywidualny charakter
mają m.in. **dzieła
literackie, utwory
muzyczne, programy
komputerowe, dzieła
sztuki, fotografie, filmy.****

■ Podmiot prawa autorskiego

Prawa autorskie (osobiste i majątkowe) przysługują twórcy.

Autorskie prawa osobiste polegają m.in. na prawie do umieszczania swojego nazwiska na egzemplarzach utworu.

Autorskie prawo majątkowe oznacza prawo do rozporządzania utworem w dowolny sposób i do czerpania wynagrodzenia z tego tytułu.

■ Prawo cytatu

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy: ***„Wolno przytaczać w utworach, stanowiących samoistną całość, urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości”.***

- **Prawo cytowania w czterech przypadkach uzasadnionych:**
 - **wyjaśnianiem** - cytat jest niezbędny dla jasności i pełnego zrozumienia wywodu autora;
 - **analizą krytyczną** - cytat umożliwia skomentowanie cudzej twórczości;
 - **nauczaniem** - cytat zwiększa efektywność realizacji celu nauczania;
 - **prawami gatunku twórczości** - cytat jest niezbędny do osiągnięcia zamierzonego celu twórczego.

- **Cytat** musi być odpowiednio oznaczony - należy **podać imię i nazwisko twórcy oraz źródło pochodzenia.**

■ Czas obowiązywania prawa autorskiego

Autorskie prawa majątkowe wygasają po 70 latach od daty śmierci twórcy, a jeżeli twórca jest nieznany, po 70 latach od daty pierwszego rozpowszechnienia utworu.

Prawnie dozwolone jest zatem zamieszczenie na stronie internetowej treści poematu *Pan Tadeusz*, ponieważ od śmierci Adama Mickiewicza minęło ponad 70 lat.

Jednak w przypadku **literatury obcojęzycznej istotna jest data śmierci tłumacza dzieła**, ponieważ to jemu przysługują prawa autorskie do przekładu na język polski.

Przykładowo, polski przekład dramatu *Romeo i Julia* można rozpowszechniać w sieci, jeśli od śmierci tłumacza minęło 70 lat (data śmierci Szekspira nie ma tu znaczenia).

Po wygaśnięciu praw autorskich dzieło staje się własnością publiczną.

■ Powszechna Licencja Publiczna GNU GPL.

Richard Stallman, który 27 września 1983 roku zainicjował pracę nad *unikso-podobnym* systemem operacyjnym GNU (ang. *GNU is Not Unix*), złożonym wyłącznie z wolnego, czyli bezpłatnego, oprogramowania. W 1989 roku wraz z Ebenem Moglenem sformułował założenia do Powszechnej Licencji Publicznej GNU GPL (ang. *General Public Licence*).

*Przykłady wolnego oprogramowania:
Linux, Gimp, Mozilla Firefox i inne*

■ Licencja Creative Commons

*W 2001 w USA powstał zbiór licencji do publicznego użytku o nazwie **Creative Commons (CC)**.*

*Jest to licencja, która pozwala twórcom zachować własne prawa i jednocześnie **dzielić się swoją twórczością z innymi**.*

W Polsce działa licencja CC od 2005 r.

Licencja Creative Commons

Została opracowana z myślą o stronach internetowych, muzyce, zdjęciach, filmach, literaturze, materiałach edukacyjnych i naukowych, przede wszystkim rozpowszechnianych w internecie.

Jej działalność nie jest skierowana na zysk!

DOMENA PUBLICZNA

Jest to utwór chroniony prawem autorskim przez 70 lat od śmierci autora lub 70 lat od momentu pierwszego wykonania, jeśli utwór jest nieznany.

Po tym czasie dzieło przechodzi do tzw. domeny publicznej (można wykorzystywać bez ograniczeń

Domena publiczna – zasoby

<https://domenapubliczna.org/zasoby>

**Proszę przeanalizować
PRAWO AUTORSKIE W PIGUŁCE**

Podręcznik str. 78 i 79

Wiarygodne źródła informacji

